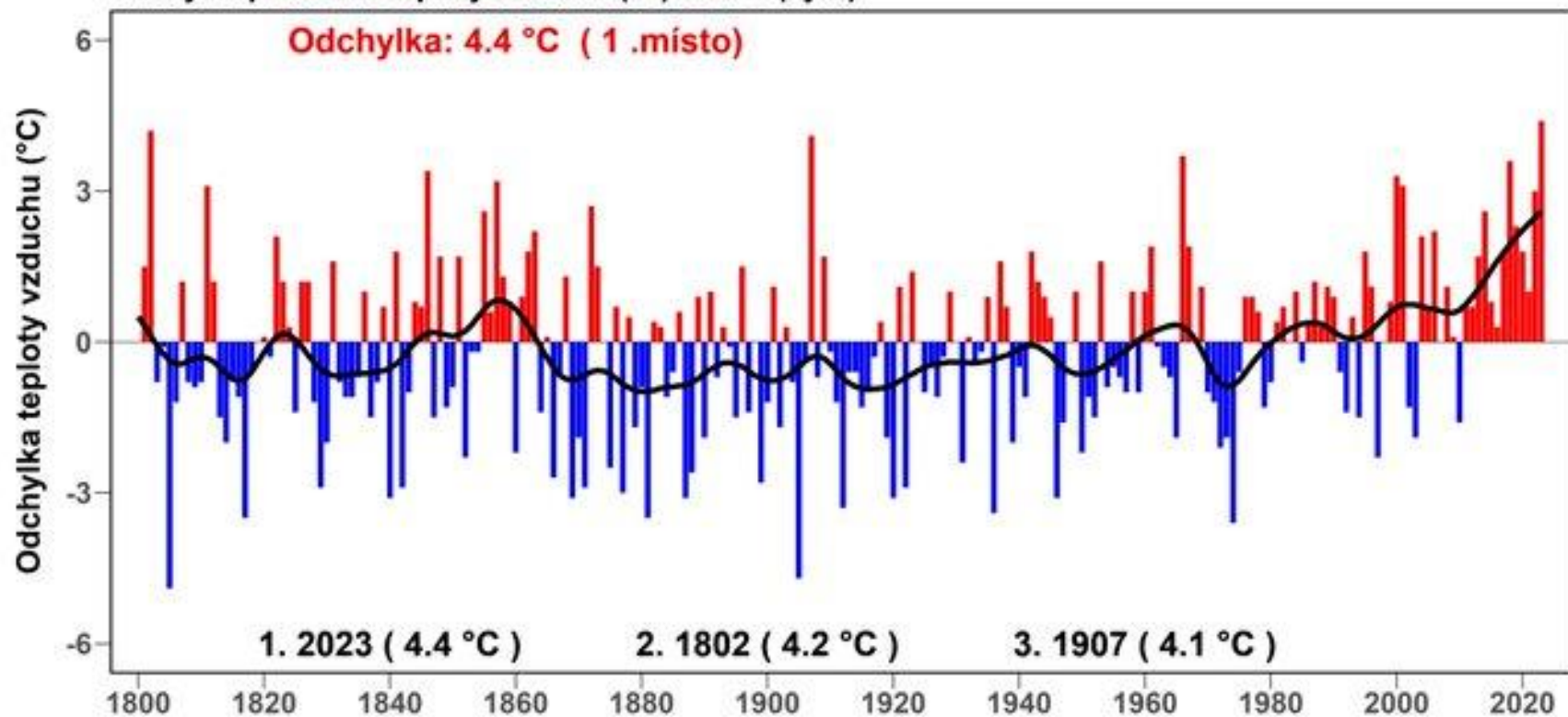

5/13

TEPLOTA

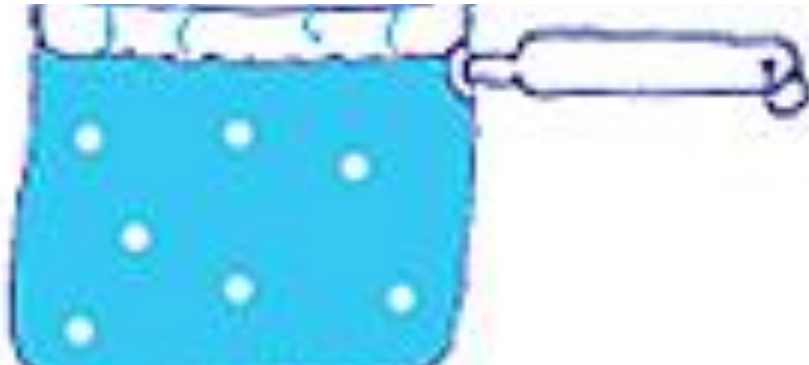

Odchylka průměrné teploty vzduchu (°C) v Brně (říjen)

Teplo x teplota

Oba hrnce mají stejnou teplotu !!
ALE...

...hrníček má méně tepla

hrnec více tepla

Co je teplota? Co je teplo?

Teplota x teplo

- **Teplota** je číslo vyjadřující míru střední **kinetické energie pohybujících se částic** dané hmoty (jednotka = °C).
  - - popisuje **stav** systému
- **Teplo** je vnitřní energie, která může být předána **z teplejšího na chladnější** objekt (jednotka = Joule).
  - - popisuje **změnu** termodynamického stavu systému (výměnu energie)

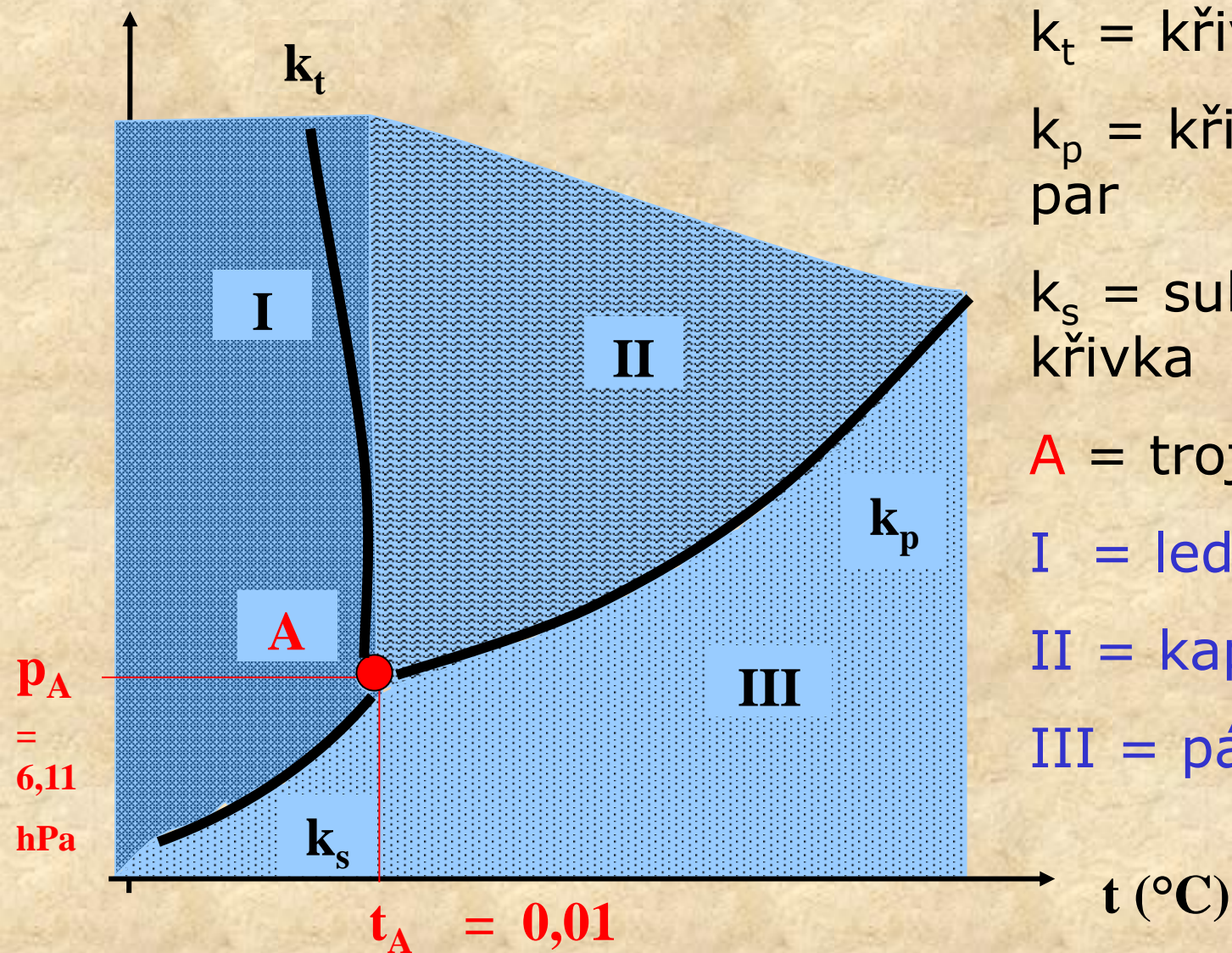
Základní pojmy

- Definice
- Jednotky (K, °C, °F, °R, °R)

T   kontra   t

$P(P_A) =$ tlak
vodní páry

Fázový diagram

k_t = křivka tání

k_p = křivka sytých
par

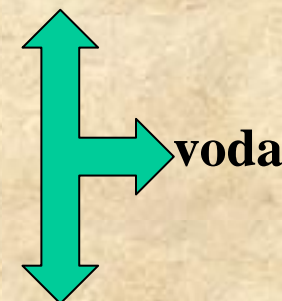
k_s = sublimační
křivka

A = trojný bod

I = led

II = kapalina

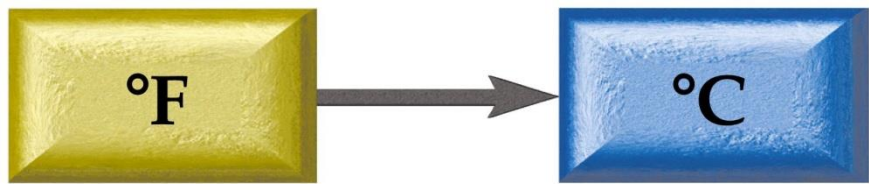
III = pára

Převodní vztahy

$$T \text{ (K)} = t \text{ (}^\circ\text{C)} + 273,15$$

$$t \text{ (}^\circ\text{C)} = T \text{ (K)} - 273,15$$

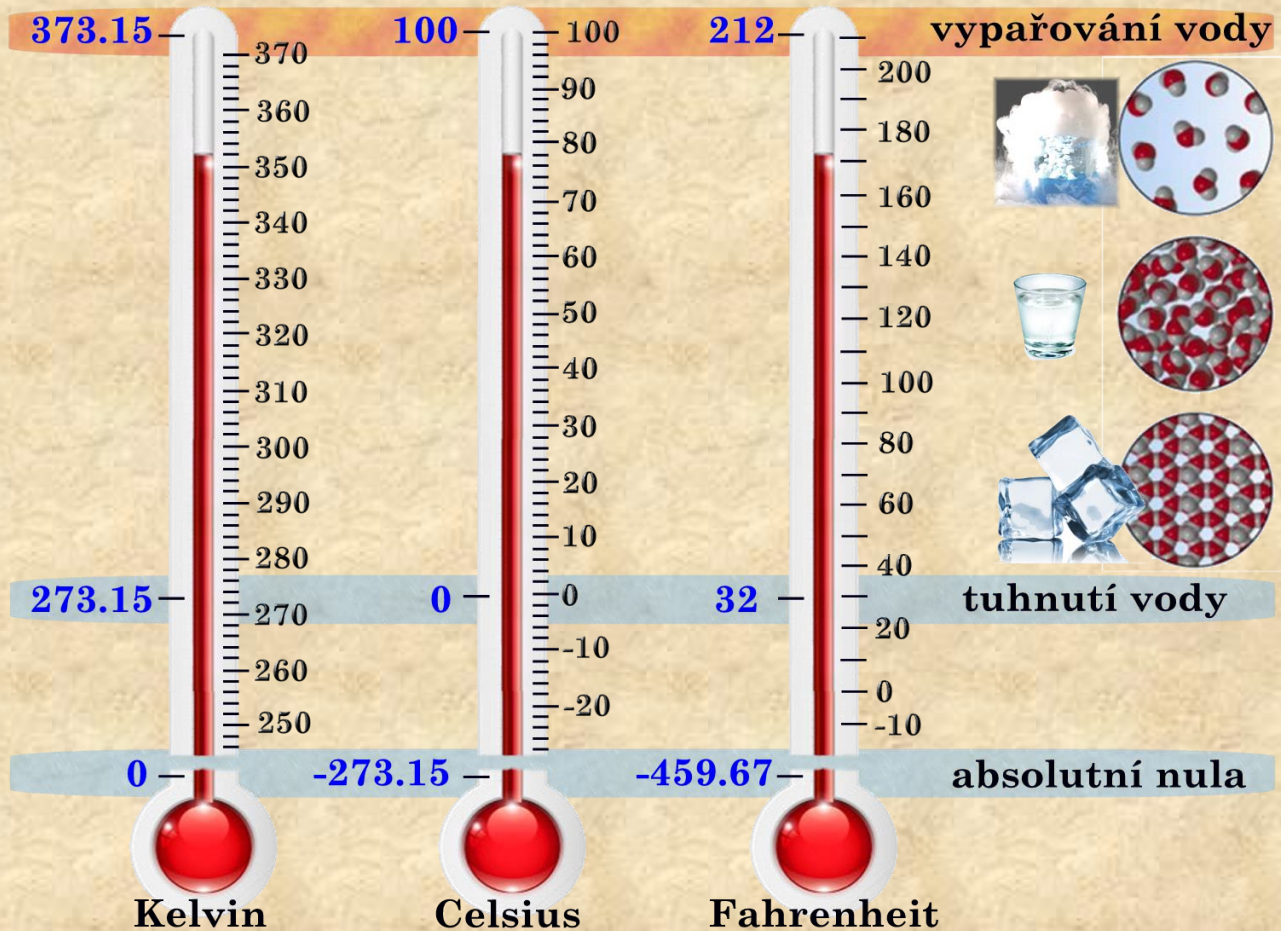

$$^\circ\text{C} = \frac{[^\circ\text{F} - 32]}{1.8}$$

$$^\circ\text{R (Rankin)} = 1,8 * T \text{ (K)}$$

$$^\circ\text{R (Reamur)} = 0,8 * [T \text{ (K)} - 273,15]$$

... a ještě jednou jednotky

Teplota vzduchu - charakteristiky

- 1. Teplota skutečná, aktuální,**
- 2. Teplota průměrná - denní, měsíční, roční**
- 3. Teplota normální** tzv.teplotní normály
- 4. Teplota minimální a maximální**
(amplituda)
- 5. Teplotní sumy**

1. Teplota aktuální

- Aktuální: v čase měření
- Termínová: 7, 14, 21 SMČ
  - Výška měření
  - Zastínění teploměru

2. Průměrné teploty

Vzduch

Půda

$$\bar{t}_d = \frac{t_7 + t_{14} + 2 * t_{21}}{4}$$

$$\bar{t}_d = \frac{t_7 + t_{14} + t_{21}}{3}$$

$$\bar{t}_n = \frac{\sum_{i=1}^n t_d}{n}$$

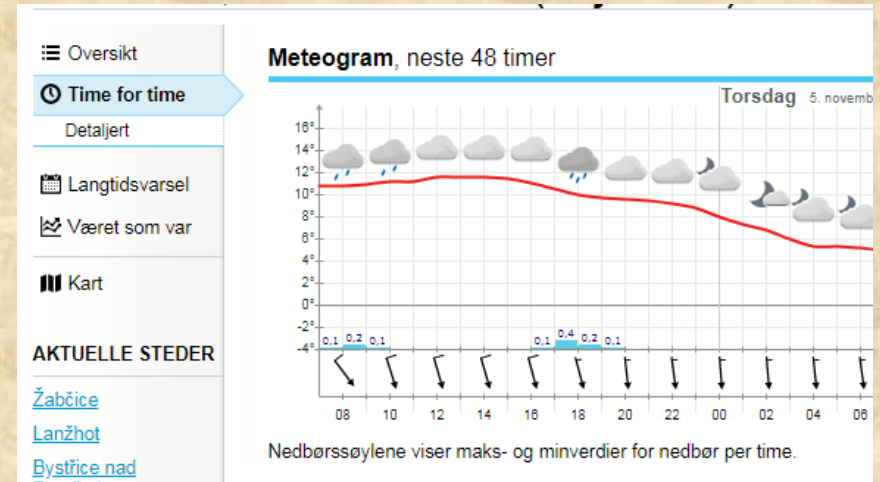
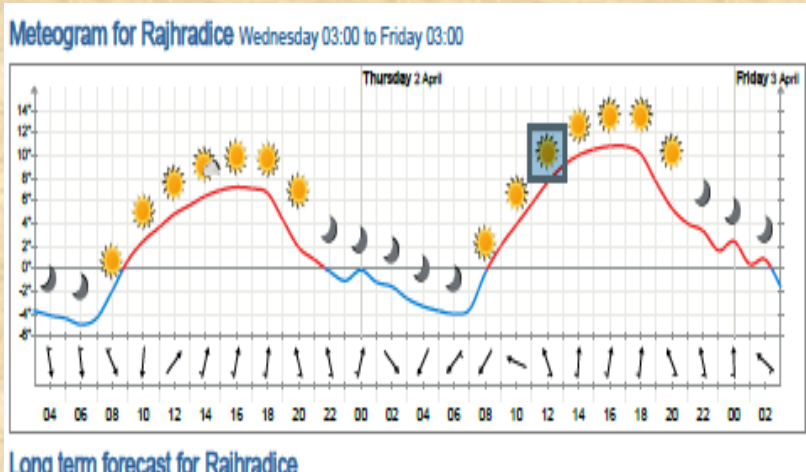
kde n = počet dnů (5, 10, m, r)

3. Teplotní normály

- 1961-1990
- 1971-2000
- 1981-2010
- 1991-2020

4. Teplota minimální a maximální

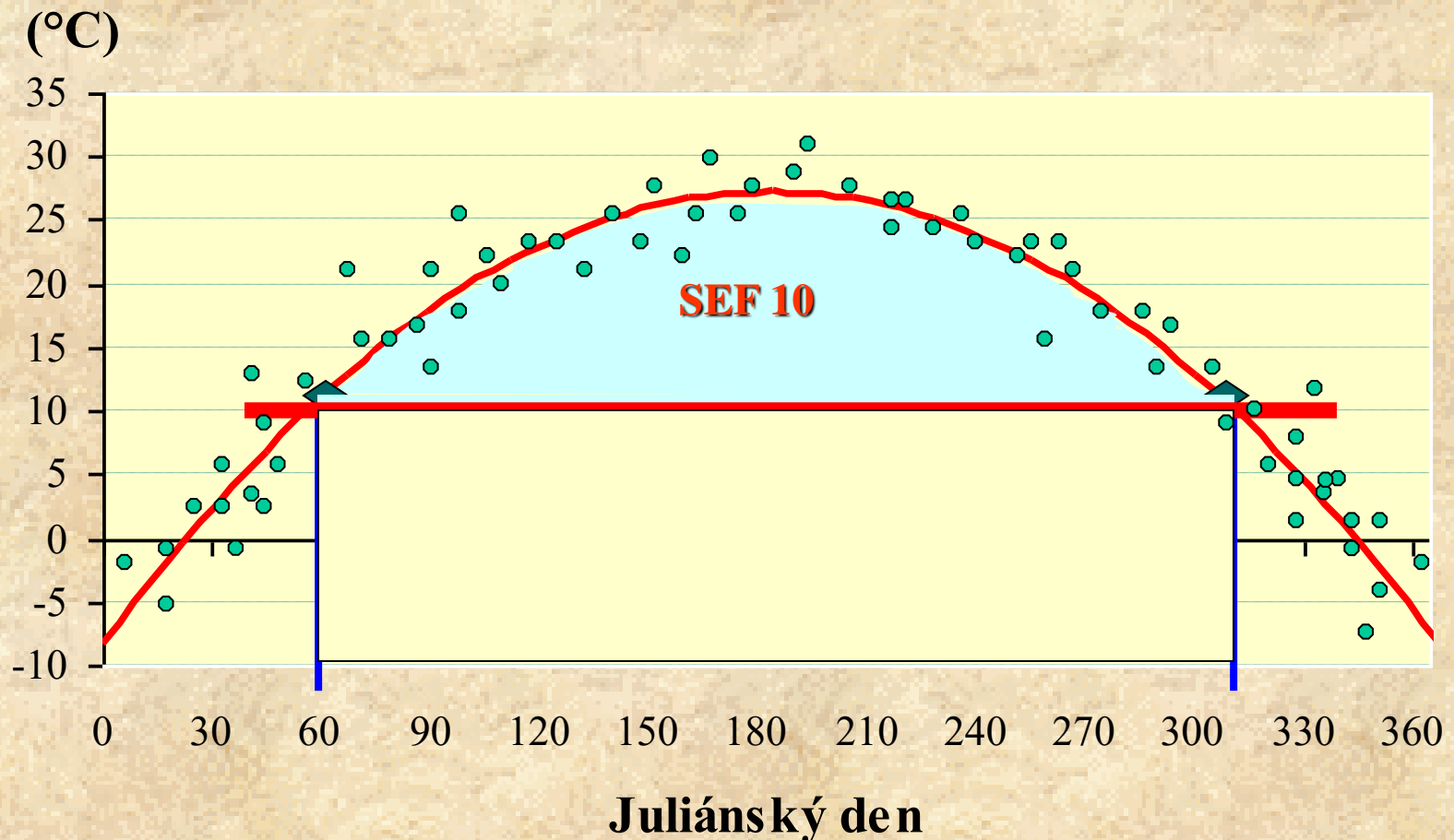
$$\textit{Amplituda} = t_{\max} - t_{\min}$$

5. Teplotní sumy

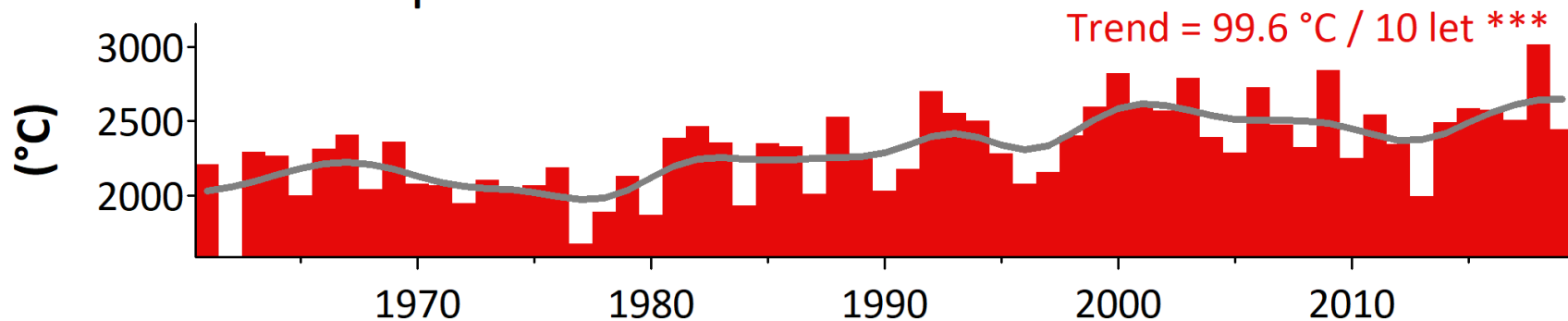
TS 0, TS 5, **TS 10**, TS 15
SEF 5 SEF 6, SEF 7....**SEF 10**

Průměrná
denní teplota

Mění se teplotní sumy (TS10)?

Suma teplot nad 10°C

současné sumy teplot jsou o pětinu vyšší než v 60. letech 20. století

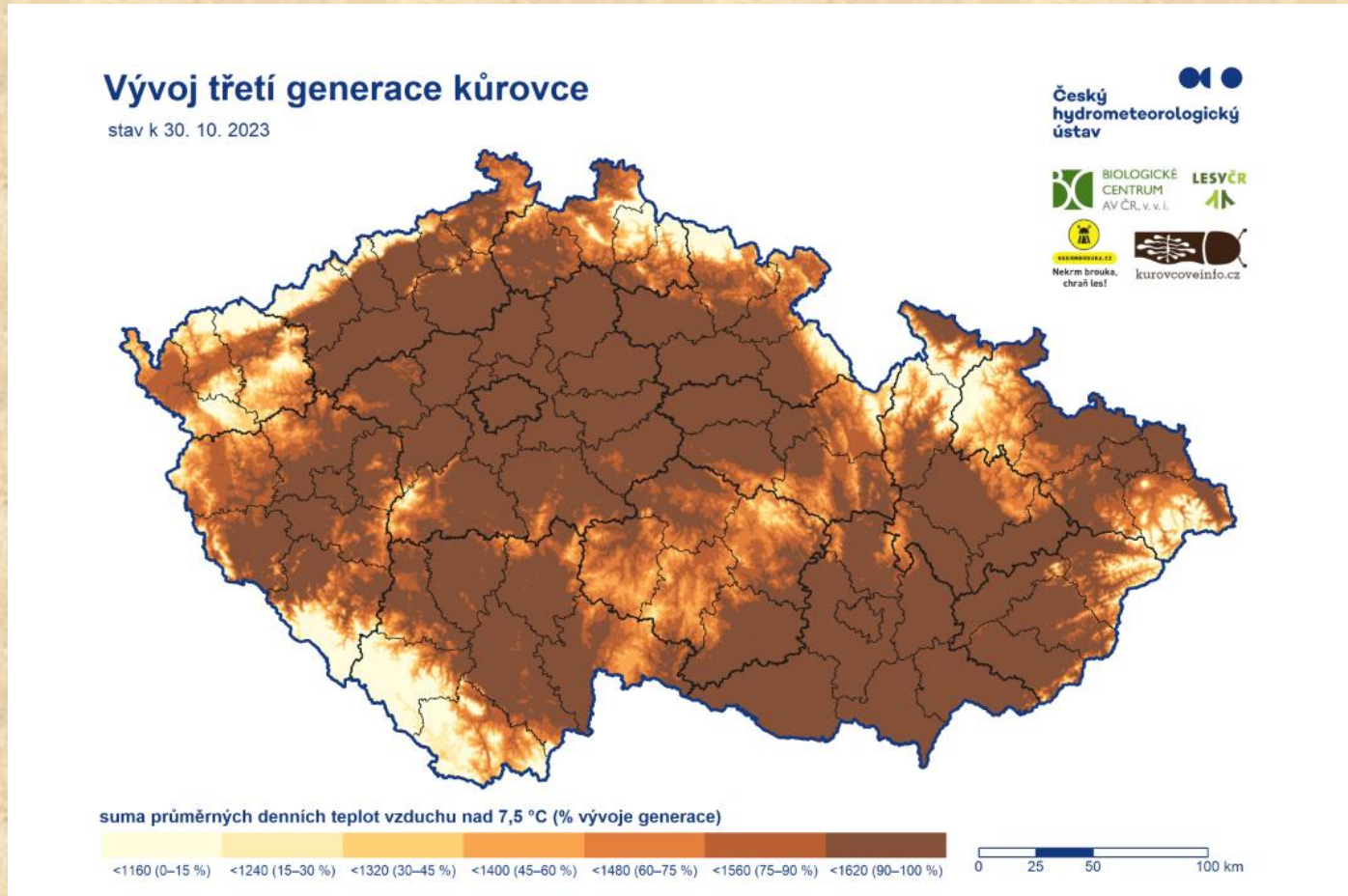
- **Vliv na dosažení potřebných hodnot pro vývojové fáze**
- **Změna z hlediska chorob a škůdců**

Kůrovce sledují 3 weby

1. Kůrovec – efektivní teploty 2023

<https://info.chmi.cz/bio/mapy.php?type=kurovec>

práh jarního startu 7,5°C

První jarní rojení už za 60 °C (larva dokončuje vývoj z podzimu)

Další generace 540 °C

2. www.nekrmbrouka.cz

DESATERO   LEGISLATIVA   CENA LESA   KONTAKT

info@nekrmbrouka.cz • +420 605 202 101

NEKRMBROUKA.CZ

KŮROVCOVÁ KALAMITA, OHROŽENÍ VŠECH LESŮ

Vlivem dlouhodobého sucha je rozvojem kůrovcové kalamity ohrožena většina porostů se zastoupením smrku!

NEPODCEŇUJTE SITUACI!

Kůrovcová výstraha

Aktuální situace (16. 9. 2023)

Rojení skončilo, ojediněle lze zaznamenat letovou aktivitu starších brouků. Chemická asanace postřikem již není funkční. Doporučujeme dohledat stromy napadené v předchozím období.

Dlouhodobá prognóza

Dojde k definitivnímu ukončení rojení. Postupně se budou objevovat stromy napadené při letním rojení.

Zdroj: www.nekrmbrouka.cz

3. www.kurovcoveinfo.cz

MAPA

VYHODNOCENÍ

O PROJEKTU

ŠKŮDCI

ARCHIV

MANUÁL RESPONDENTA

REGISTRACE

PŘIHLÁŠENÍ

Škůdce lýkožrout smrkový

Kraj Všechny

Okres Všechny

lýkožrout smrkový

lýkožrout lesklý

lýkožrout severský

chrousti

Kůrovcová výstraha

Aktuální situace (16. 9. 2023)

Rojení skončilo, ojediněle lze zaznamenat letovou aktivitu starších brouků. Chemická asanace postřikem již není funkční. Doporučujeme dohledat stromy napadené v předchozím období.

Dlouhodobá prognóza

Dojde k definitivnímu ukončení rojení. Postupně se budou objevovat stromy napadené při letním rojení.

Zdroj: www.nekrmbrouka.cz

Kumulovaná výše odchyťů: ● do 500 ● 501-5000 ● 5001-10000 ● 10001-20000 ● 20001-30000 ● 30001-40000 ● 40001-50000 ● nad 50000 1 počet míst v okrese

Leaflet | Map data from OpenStreetMap

Feromonový lapač instaluje se týden před rojením, klidně v nižších polohách i v polovině dubna

Přenos energie do atmosféry - přehled

- 1. Molekulárním vedením (kondukcí)*
- 2. Konvektivním a turbulentním prouděním*
- 3. Tokem tepla způsobeným fázovými
přeměnami vody - je-li voda významné*
- 4. Dlouhovlnnou radiací*

Teplotní gradienty

– změna teploty s výškou na 100 m

- a) Vertikální gradient – vzduch se nepohybuje
- b) Klimatický gradient – vliv zemského povrchu
- c) Adiabatický gradient – vzduch vystupuje nebo sestupuje

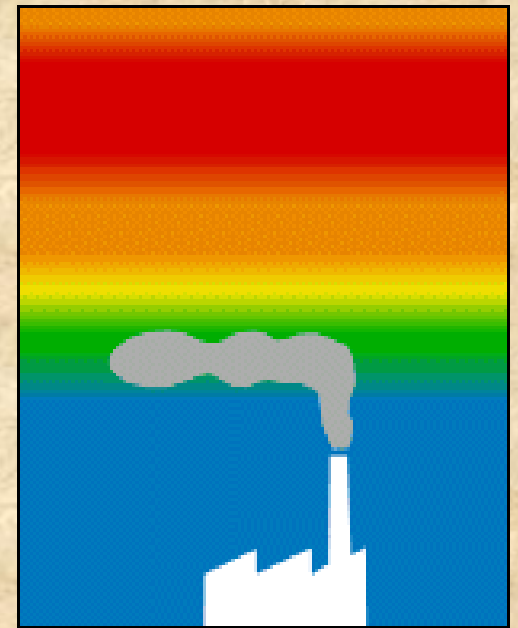
Teplovní vertikální gradient

vzduch nestoupá ani neklesá

$$y_v = \frac{dt}{dz}$$

- Průměrná hodnota = 0,65°C
- izotermie (0°C), inverze (záporná hodnota)

Příklady inverze

At 6 a.m.

Klimatický gradient (nadmořský výška)

$$y_k = \frac{dt}{dz}$$

Klimatický gradient

Měsíc Klimatický teplotní gradient

1	0,47
2	0,52
3	0,63
4	0,73
5	0,74
6	0,75
7	0,72
8	0,69
9	0,63
10	0,56
11	0,52
12	0,49

- Přepočty na nadm. výšku
- Teplotní limit výskytu vegetace

Sněžka 1603 m n.m.

Pec pod Sněžkou 828 m n.m.

—

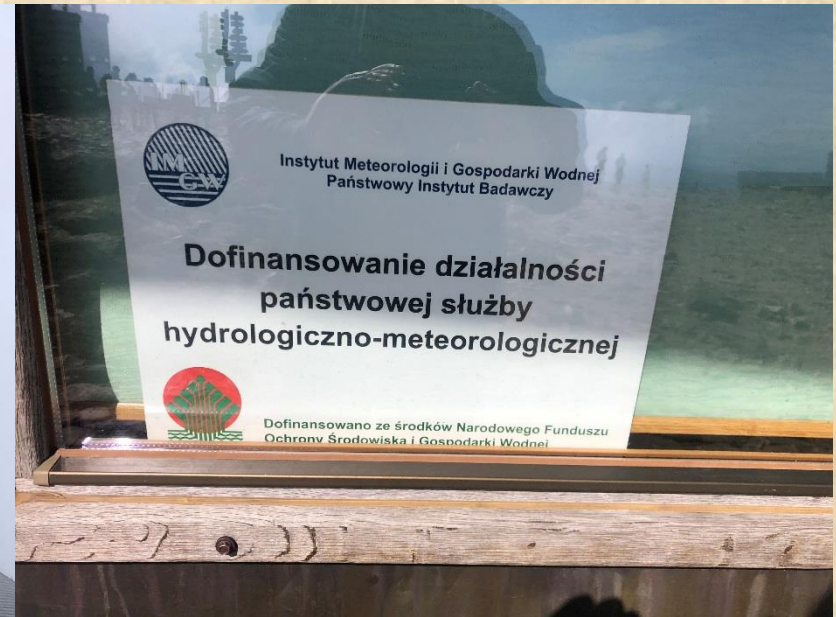
Růžová hora 1340 m n. m.

Růžová hora 1340 m n. m.

—

Sněžka 1588 m n.m.

Sněžka (1603 m n.m.)

1550 m n.m.
alpínská vegetace

Sněžka
(1603 m n.m.)

1300 m n.m.
smrk – menší fenotyp

**Vědci: Hranice lesa v Krkonoších
oteplováním stoupá půl výškového
metru za rok**

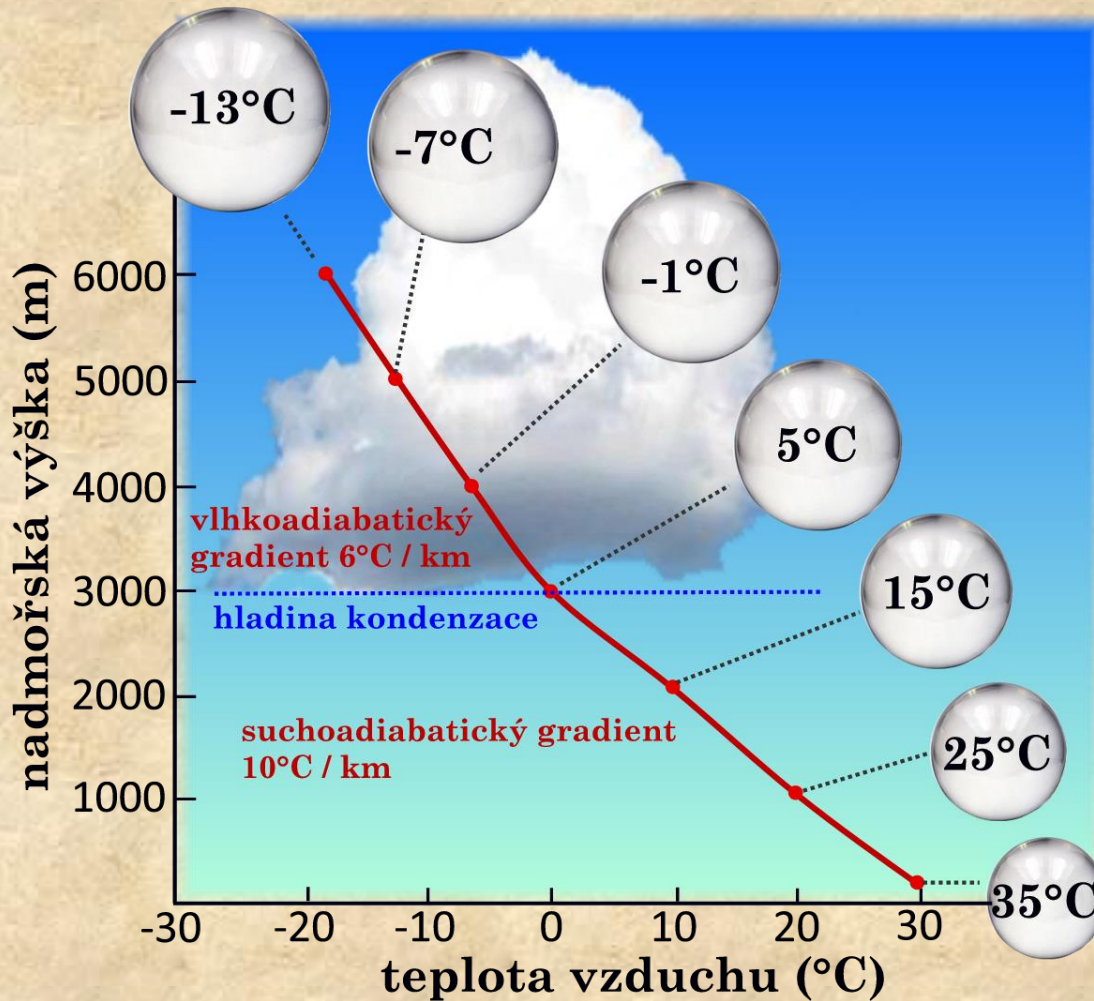
or

Adiabatický gradient vzduch vystupuje nebo sestupuje

$$\gamma_a = \frac{dt}{dz}$$

- Suchoadiabatický 1,0°C/100 m
- Nasyceně adiabatický 0,6°C/100 m

Adiabatický gradient

Suchoadiabatický
 $1,0^{\circ}\text{C}/100\text{ m}$

Nasyceně
adiabatický
 $0,6^{\circ}\text{C}/100\text{ m}$

Hladina kondenzace:
 $h_k = 122 (t - \tau)$

Příští téma

Teplota a rostliny